

Az első szegedi ünnepi játékok a jövő esztendő nyarán már meg is valószínűsíthetők. A vidéki városok kulturális kongresszusának időpontját kellene még csak összeegyeztetni az ünnepi játékok idejével. Az ünnepi hét azután még más kulturális és gazdasági eseményekkel gazdagodhatna és így a város minden rétegének együttes munkája föltétlenül biztosítaná az országos sikert.

Szeged város vezetősége örömmel és sok szimpátiával fogadta az ünnepi játékok gondolatát. A terveket egy szakemberekből álló bizottság dolgozza ki. A bizottság természetesen ebben az első kísérletben reményt lát arra, hogy ezek a játékok esztendőről-esztendőre megismétlődjenek. Tagadhatatlan, hogy a szegedi ünnepi játékok megvalósulása nemcsak az alföldi művészet, hanem az egész magyar színpadi kultúra szempontjából óriási jelentőségűnek ígérkezik. A tervek készülnek és most már csak az illetékes tényezőktől függ, hogy ezekből a tervekből megszülessen az új magyar népszínjáték, az alföldi lélek első korszerű tömegünnepé.

(Szeged.)

Hont Ferenc.

SZEGEDI TÁRLAT.

A Szinyei-Társaság legutóbbi ülésén szöbakerült annak a mágnásnak beszédje, ki a felsőházban megtámadta a kultuszminisztert, mert munkát juttatott magyar építőművészeknek, festőknek, szobrászoknak és iparművészeknek. A Társaság megállapította, hogy a kultuszminiszter ezzel kötelességét teljesítette és éppen az lenne hiba, ha ezt nem tette volna. Ezért a miniszterre nézve az a támadás teljesen súlytalan, azonban a Társaság véleménye szerint annál aggasztóbb az, hogy a felsőházban éppen a legnagyobb vagyonú arisztokraták részéről immár ismételten luxusnak minősítik a magyar művészetet, melynek pártolása tékozlás lenne a mai takarékoságot parancsoló időkben. A Szinyei-Társaság tiltakozik az ellen, hogy a magyar művészetet, a magyar szellemi élet elijét és munkájukat így állítsák be az ország színe előtt. A magyar művészek épp oly jogú állampolgárai Magyarországnak, mint a földművesek, iparosok, kereskedők vagy nagybirtokosok és éppen úgy jogot formálnak az állam támogatására és munkájuk megbecsülésére, mint a többiek; sőt amikor a művészet támogatására hivatott nagy vagyonú osztályok mindjebb visszavonulnak a műpártolástól, az államnak fokozott mértékben kötelessége minden alkalmat megragadni, mellyel munkát adhat művészeinknek. Egyébként a magyar művészet ápolására és fejlesztésére soha sem volt a nemzetnek olyan szüksége, mint most, mikor annak nemzetközi sikerei a világ közvéleménye előtt megbecsülést, sok szimpátiát és baráti kapcsolatot szereznek.

(Napihir, amit érdemes megjegyezni.)

Szegeden jubileumi tárlatot rendezett a Képzőművészeti Egyesület. Nagy dolog ez a mai anyagi viszonyok mellett és még nagyobb, ha arra gondolunk, hogy sajtó, arisztokraták és bürokrácia versenyeznek egymással: mi módon lehetne még jobban megnehezíteni az, amúgy is nyomorgó magyar kultúra helyzetét. A szegedi tárlat nagy anyagi és erkölcsi sikere volt ennek az üldözött,

agyoncenzurázott és megalázott magyar kultúrának. A kiállítást Aigner Károly főispán nyitotta meg a kultuszminiszter képviseletében. A Képzőművészeti Egyesület nevében Back Bernát elnök, az ismert műgyűjtő, vázolta a szegedi művészeti törekvések multját és jelenét. Beszédet mondott még a megnyitón Gerevich Tibor is, az esztergomi primási képtár igazgatója, rámutatva arra a nagy föladatra, amelyet a vidéki képzőművészet a speciálisan magyar művészeti stílus kialakításában betölt. A magyar állam nevében Petrovics Elek, a Szépművészeti Múzeum főigazgatója tekintette meg a kiállítást, ötezer pengő értékű vásárlásával anyagilag is biztosítva a tárlat sikerét. Szeged város és Békés-megye nagyobb összeget adományozott díjazásokra, a magánvásárlók azonban — sajnos — igen nagyszámban távol maradtak . . .

A hű krónikás följegyezheti még azt is, hogy a kiállítás körül — úgylát-szik ez vidéken nem megy másképp — volt egy kis helyi kavardóság. A zsűri, amely helybeli amatőrökből állott Zombori Lajos szolnoki piktör vezetése alatt, maximálisan öt képet fogadott el egy-egy festőtől. Ez helyes elv, hiszen nem lehetett megengedni, hogy egy festő — bármily nagy tehetség is, a többi rovására, vagy pláne mások kiszorításával, érvényesüljön egy olyan tárlaton, amely a jeles művészek minél nagyobb számú fölvonulását akarta dokumentálni. Mégis megtörtént, hogy egy érdekelt festőre — harmadrendű, ügyesen utánzó, eredeti kompozícióiban pedig szánalmasan giccselő iskolamester, akinek a nevét nem érdemes megörökíteni — bízták a rendezést és ez a rendező önhatalmilag 13, azaz tizenhárom saját festményét akasztotta ki az amúgy is szűkös falakra, nem törődve a zsűri utólagos tiltakozásával és azzal a mosollyal, amelyet egy-némely mázolata a jobbízű publikum körében fakasztott. Így történt aztán, hogy „helyi szempontok“ is érvényesültek a képek utólagos elfogadása és kiakasztása körül, ami alászállította a tárlat színvonalát.

Ettől eltekintve azonban a kiállítás a vidéken élő művészek nagy képességeit revelálta. Szegedről tekintélyes művészcsoport dokumentálta, hogy a magyar „vidék“ ma már önálló centrumok körül szervezkedik. Joachim József, Tóbiás György, Devich Sándor és R. Molnár Lajos a portré zártabb keretei között keresik az új lehetőségeket és stílust; Nyilassy Sándor mindig ugyanaz, de önmagához hű és napsütéses tápéi házaival, színes parasztlányaival egyéniségét megörökíti a magyar festészetben; Parobek Alajos két nagy csoportképével (*Cigányok, Golgotha*) méltán érdemelte ki az új klasszicizmus híveinek tetszését; nagy föltűnést keltett Dorogi Imre *Magdolnája*, szimbolikus fölfogásával, de főleg a színek fantasztikumával. „Vidéki“ festőnek számít még Koszta József is, akinek falusi víziói, dűskálóan pazar, sok diszsonanciái mellett is harmonikus színei erősen egyéni és „magyar“ természetlátásról tanúskodnak. Mellette még kiemelkedett a kiállításon Czencz János, testiséggel pompázó és mégis decens aktjaival, bájos leányfejeivel, természetes, naiv vidámságot árasztó színeivel.

A tárlatnak van még egy tanulsága. A 137 darabból álló anyagot három teremben kellett összezsúfolni, egymás hegyin-hátán lógtak, sokszor igen rossz megvilágításban a képek, — és ez is csak úgy volt lehetséges, hogy Móra Ferenc igazgató átengedte a városi Kulturpalota helyiségeit. A tárlat képei mögül előkandikáltak a rosszul letakart muzeális kincsek . . . Szeged megérdemelné, hogy közadakozásból, városi vagy állami segítséggel, állandó kiállítási csarnokot kapjon.

(Tápé.)

Édes Gergely.